

واکاوی مسیر بورس در سایه تعرفه‌های ترامپ

صدای بورس | اسرور قاراخانی، کارشناس بازار سرمایه، صدای بورس گفت: جنگ تعرفه‌ای با اعمال تعرفه‌های جدید از سمت ترامپ آغاز شده و همین باعث شده است که بازارهای کامودیتی و سهام جهانی با نوعی رکود و ریزش رو به و شوند که از ابتدای هفته جاری نیز شاهد این ریزش در بازار سرمایه و بورس کشور نیز بودیم. ترامپ حتی برای اسرایل هم تعرفه تعیین کرد.وی خاطر نشان کرد:بعد از اعلام این تعرفه‌ها، شاخص ترس و طمع به بالای عدد ۲۰ رسید که نشان از ریسک گریزی سرمایه‌گذاران دارد و طلا، رشد شارپی را تجربه کرده؛ این موضوع نشان می‌دهد مردم به سمت دارایی‌های امنی مثل طلا حرکت کرده‌اند و اونس جهانی نیز رشدی را تجربه کرد. کارشناس بازار سرمایه در پاسخ به اینکه اعمال این تعرفه‌ها چه اثری در بازار کامودیتی‌ها و همچنین بورس ایران خواهد داشت، گفت: می‌توان گفت به نظر می‌رسد صنایعی که در گروه قطعات و خودرو سازی و صنایعی که وابسته به کشور چین بوده و مواد اولیه آن از کشور چین وارد می‌شود و صنایعی که با ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی معامله می‌شود، تحت تاثیر قرار گرفته و در معرض خطر هستند. همچنین در بلندمدت، کامودیتی‌ها و سهام جهانی و ارزهای دیجیتال می‌توانند با شرایط رکودی مواجه شده و یک دوره رکودی را تجربه کنند. این کارشناس بازار سرمایه با بیان اینکه از روز شنبه هفته جاری نیز اثر این موضوع بر بورس ایران منعکس شد و در معاملات امروز بازار سرمایه نیز شاخص کل کاهش یافت، افزود: در بورس ایران تحت تاثیر این تعرفه‌ها و جنگ جهانی، نمادهایی مثل فملی، فولاد، پتروشیمی‌ها و فلزات اساسی تحت تاثیر قرار گرفتند. در واقع می‌توان گفت سهامی که به‌طور مستقیم با ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی در ارتباط باشند و همچنین صنایعی مانند قطعات خودرو که از چین واردات دارند در معرض خطر قرار می‌گیرند اما صنایعی که تولید و مواد اولیه آنها ریالی است اما صادرات محور هستند و صادرات دارند می‌توانند در مسیر رشد واقع شوند. قاراخانی تصریح کرد: در یک جمع‌بندی کلی می‌توان گفت که در بازه میان مدت کامودیتی‌ها تحت تاثیر این تعرفه‌ها قرار می‌گیرند؛ به خصوص اینکه چین هم این وضع تعرفه‌ها را بی‌پاسخ نگذاشته و برای کالاهای امریکایی اقدام به وضع تعرفه ۲۴ درصدی کرد. وی ادامه داد: در واقع می‌توان این شرایط را به عنوان شروع یک جنگ تجاری و تعرفه‌ای معرفی کرد. با توجه به اینکه هدف امریکا از وضع این تعرفه‌ها، دستیابی به استقلال اقتصادی است، می‌توان پیش‌بینی کرد که این موضوع منجر به شروع جنگ و کشمکش‌ها در حوزه تجارت جهانی خواهد شد. این کارشناس بازار سرمایه گفت: این شرایط در ایران هم در حوزه طلا و فلزات کمیاب می‌تواند در بلندمدت و کوتاهمدت رشد خوبی را به همراه داشته باشد و تولیداتی که ریالی و صادرات محور هستند با استفاده از این شرایط، قادر به دستیابی به بازدهی مناسبی خواهند بود.

۱۵هزار میلیارد تومان مبادله اوراق بهادار

داده‌های مدیریت نظارت بر بورس‌های سازمان بورس و اوراق بهادار نشان می‌دهد: در روز شنبه، ۱۶ فروردین، مجموع ارزش معاملات بورس تهران و فرابورس، شامل: سهام و حق تقدم، صندوق‌های سهامی و مختلط، اختیار معامله و صندوق‌های طلای بورس کالا و همچنین مبادلات انجام شده در بازارهای فیزیکی بورس‌های کالا و انرژی به ۱۵ هزار میلیارد تومان رسید. براساس داده‌های مدیریت نظارت بر بورس‌های سازمان بورس و اوراق بهادار، در روز شنبه، ۱۶ فروردین، شاخص کل بورس (۸۰۰۵) در صد و شاخص قیمت (۵۰۵۵) در صد و شش و شاخص کل (هم وزن) ۰۳۹ درصد، و شاخص کل فرابورس ۰۴۵ درصد رشد داشت. داده‌های مدیریت نظارت بر بورس‌های سازمان بورس و اوراق بهادار نشان می‌دهد: مجموع ارزش معاملات سهام و حق تقدم بورس تهران و فرابورس در روز گذشته، به ۴ هزار و ۶۲۹ میلیارد تومان رسید. در این روز، مجموع ارزش معاملات صندوق‌های سهامی و مختلط در بازارهای مزبور به ۸۴۴ میلیارد تومان و ارزش مبادلات اختیار معامله به ۲۲۵ میلیارد تومان رسید. مجموع ارزش معاملات صندوق‌های طلای بورس کالا نیز به ۷ هزار و ۳۶۹ میلیارد تومان رسید. بر پایه این گزارش، ورود پول به بورس ۲۵۲ میلیارد تومان و اختیار ۱۰ میلیارد تومان بوده. همچنین، خروج پول از صندوق‌های مختلط در روز گذشته ۳۳ میلیارد تومان، صندوق طلا ۵۹۶ میلیارد تومان و صندوق درآمد ثابت ۷۰۶ میلیارد تومان بود. براین اساس، نمادهای «وبملت ۱»، «وبصادر ۱»، «تجارت ۱»، «ویپاسار ۱» و «کانسار ۱» بیشترین ورود پول حقیقی به بازار سهام را داشتند. داده‌های مدیریت نظارت بر بورس‌های سازمان بورس و اوراق بهادار حاکی از آن است که، در روز گذشته، ارزش صف خرید بورس تهران، ۵۶۳ میلیارد تومان و فرابورس ۱۱ میلیارد تومان بود. همچنین، ارزش صف‌های فروش در بورس تهران ۴۷۴ میلیارد تومان و در فرابورس ۲۸۱ میلیارد تومان بود. براساس این گزارش، در این بازه زمانی، ۲۱۳ نماد مثبت و ۳۸۱ نماد منفی بود. افزون بر این، ارزش معاملات بازار فیزیکی بورس کالا در روز شنبه، ۸۰۰۱۸ میلیارد ریال و صندوق‌های کالای ۱۷۲۰۷۵ میلیارد ریال، ارزش معاملات گواهی سپرده ۷۵۷۰۴ و مشتقه و سایر اوراق بهادار ۱۶۶۰ میلیارد ریال بود. همچنین، ارزش معاملات بازار فیزیکی و مشتقه و سایر اوراق بهادار بورس انرژی نیز، به ترتیب ۹۹ و ۷۴۹ میلیارد ریال بود.

۴

تعال

«تعادل» روند بازار سهام را بررسی می‌کند

اصلاح ادامه‌دار تالار شیشه‌ای

باسقوط قیمت‌نفت بازار سرمایه نیز روند نزولی به خود گرفت و در نخستین روزهای کاری خود در سال جدید اصلاحی شد. یکی از مهم‌ترین دلایل ریزش بورس در سال جدید را می‌توان ادامه‌دار بودن بی‌اعتمادی در بازار سهام دانست. داستان بی‌اعتمادی به بازار سرمایه به تابستان سال ۹۹ و ریزش سنگین بازمی‌گردد که از آن زمان تا به همین روز بورس تهران روزگار خوش به خود ندیده و در اغلب ماه‌های سال روند اصلاحی را تجربه است. این در حالی است که طی این حدودا پنج سال بازارهای موازی بازدهی بسیار خوبی را کسب کرده‌اند و در مقابل بورس تهران روند اصلاحی را تجربه کرده است. پس از گذشت مدت‌های طولانی سرمایه‌گذاران همچنان نسبت به بازار سرمایه بی‌اعتماد هستند. در اصل از سال ۹۹ تا به امروز بی‌اعتمادی به عنوان اصلی‌ترین رکن بازار سهام شنخته می‌شود و در کنار این موضوع نیز مسوولان تلاشی برای افزایش اعتماد در بازار نمی‌کنند و می‌توان گفت هر مولفه به که بی‌اعتمادی در بازار سرمایه از بین نرود و اصلاح قیمت را تجربه می‌کنند. مثبت یا منفی خواهد بود و در اغلب روزها نیز شاهد سرخ پوشی شاخص‌ها خواهیم بود. البته تنها مشکل بازار سرمایه سرخ پوشی شاخص‌ها نیست بلکه قیمت اغلب سهام موجود در بازار در کف قیمتی خود قرار دارد و به نوعی کمترین قیمت را تجربه می‌کنند. مثبت یا منفی شدن شاخص و همچنین افزایش قیمت سهام موجود در بازار در حیطه اقدامات سازمان بورس نیست اما این سازمان می‌تواند با عملکرد خود اعتماد سرمایه‌گذاران را نسبت به بازار سرمایه افزایش دهد و به نوعی شرایط بهتری برای بازار سرمایه رقم بزند. در اصل معاملات اقدامات در راستای افزایش اعتماد سازمان بورس می‌تواند آرام‌آرام به افزایش قیمت سهام در بازار کمک کند و مثبت شدن شاخص‌های بازار سهام را در میان مدت فراهم سازد. در حال حاضر سرمایه‌گذاران امید بی‌بورد ندارند و ترجیح می‌دهند سرمایه‌های خود را در سایر بازارهای مالی سرمایه‌گذاری کنند. بورس پیش از این آینه تمام‌العی اقتصاد کشور بود اما از سال ۹۹ تا به امروز این آینه خرد شده است و به نوعی بازار سرمایه دیگر جایگاهی میان سرمایه‌گذاران ندارد. در اصل سال‌هاست که آینه تمام‌نمای اقتصاد کشور سرخ پوش شده است و شرایط خوبی ندارد. البته با وجود شرایط وخیم در بازار سهام همچنان برخی از سرمایه‌گذاران در بورس معامله می‌کنند و به نوعی تالار شیشه‌ای همچنان میزبان سرمایه‌گذاران آمیدی به خود است. البته در میان سرمایه‌گذاران جدیدی وارد بورس نمی‌شود که این موضوع همواره به زیان بازار تمام می‌شود. در اصل تمامی بازارهای مالی همواره به دنبال سرمایه‌گذارهای جدید هستند و عدم ورود

تاثیر ترامپ بر بورس ایران چیست؟

دولت امریکا در اقدامی بی‌سابقه روز ۱۴ فروردین ماه اعلام کرد که از پنجم آوریل یعنی ۱۶ فروردین ماه قرار است تعرفه ۱۰ درصدی بر تمام کالاهای وارداتی این کشور اعمال شود. این تصمیم در چارچوب سیاست‌های حمایت از تولید داخلی اتخاذ شده و کشورهایی که بیشترین کسری تجاری با امریکا را دارند بیشترین تعرفه را تجربه خواهند کرد. در بینه کاخ سفید آمده است: رئیس‌جمهور ترامپ تعرفه متقابل بالاتری را بر کشورهایی که ایالات متحده با آنها بیشترین کسری تجاری را دارا اعمال خواهد کرد. همه کشورها دیگر همچنان تابع تعرفه ۱۰ درصد خواهند بود. فهرست اعمال تعرفه‌های ۱۰ درصدی ترامپ شامل حدود ۱۰۰ کشور است و از میان آنها ۶۰ کشور هم با تعرفه‌های بالاتری از ۱۰ درصد روبرو خواهند شد. امریکا حتی برای نزدیک‌ترین متحدانش، چون انگلیس (۱۰ درصد) و اتحادیه اروپا (۲۰ درصد) تعرفه تعیین کرده است. کشورهایی، چون چین (۳۴ درصد)، ویتنام (۴۶ درصد)، تایلند (۲۶ درصد)، کامبوج (۴۹ درصد)، کره جنوبی (۲۵ درصد) و ژاپن (۲۴ درصد) بالاترین تعرفه را متحمل خواهند شد. ترامپ همچنین اعلام کرد که از نیمه شب چهارشنبه به روز دوم، ۱۰ درصد تمامی خودروهای وارداتی به خاک امریکا ۲۵ درصد تعرفه وضع خواهد شد. سیاست‌های ترامپ و وضع تعرفه‌های جدید صادراتی در صورتی که منجر به رکود جهانی شود می‌تواند بازار سرمایه کشور را نیز تحت تاثیر قرار داده و اثر منفی روی آن داشته باشد. برخی صنایع مانند مس می‌تواند از این موضوع تاثیرپذیری منفی داشته باشد و این اثر می‌تواند صنایع مرتبط با این فلز را تحت تاثیر قرار دهد. در واقع اثر سیاست‌ها و تعرفه‌های جدید وضع شده از سوی ترامپ در صورت ایجاد رکود جهانی، بر عملکرد شرکت‌های معدنی، فلزی، مس، نفتی و حتی پتروشیمی و... به‌طور کلی صنایع واردکننده مواد اولیه تولید در گروه‌های مشابه تاثیر منفی خواهد داشت. بااین حال، نکته دیگری که بیش از سیاست‌های جدید ترامپ و وضع تعرفه‌های جدید می‌تواند بازار سرمایه ایران در سال جدید را با چالش روبه رو کند به عوامل، ریسک‌ها و متغیرهای غیراقتصادی به خصوص شرایط سیاسی کشور بستگی دارد؛ در واقع اثری که سیاست‌های داخلی و رویکردهای سیاسی در کشور می‌تواند بر مجموعه اقتصاد و همچنین بازار سرمایه داشته باشد بیش از هر عامل دیگری است. به خصوص با توجه به بالا بودن نرخ‌های بهره این موضوع می‌تواند اثرگذاری بیشتری بر بورس و بازار سرمایه داشته باشد.

دستوری و ایجاد بازار از توافقی به منظور بهره‌مندی شرکت‌های صادرات‌محور است. این اقدام باعث شده درآمدهای شرکت‌ها در ۱۴۰۴ قابلت پیش‌بینی پیدا کنند و سوی دیگر حاشیه سود شرکت‌های ارزی یا همان شرکت‌های صادرات‌محور نیز افزایش یافته است. از سوی دیگر، فرآیند قیمت‌گذاری دستوری برای شرکت‌هایی که ریال‌کار می‌کنند، کاهش یافته است و می‌توان امیدوار بود که در آمد و حاشیه سود دلار می‌تواند به نفع صنایع دلارمحور بورس باشد. وجود این شرایط بسیاری از کارشناسان عقیده دارند که در سال جاری، مناسب‌ترین شرایط برای رشد دارند و می‌توانند شرایط خوبی را تجربه کنند. حمیدرضا جیهانی، کارشناس بازارهای مالی ضمن توضیح چشم‌انداز بورس در سال جاری، مناسب‌ترین گروه‌های سهمی برای سرمایه‌گذاری در صنایع ریالی و دلاری را اعلام کرد. درباره چشم‌انداز بازار سرمایه در سال ۱۴۰۴ باید این نکته مهم را در نظر داشته باشیم که با تغییرات در تحولات اخیر در حوزه‌های سیاست‌گذاری کشور که در دولت چهاردهم با روی کار آمدن پزشکیان به عنوان رئیس‌جمهور شاهد آن بوده‌ایم، حاشیه سوددهی شرکت‌ها افزایش یافته است. وی افزود: به توجه به اینکه یکی از مهم‌ترین این سیاست‌ها حرکت به سمت کاهش قیمت‌گذاری

◀ **بازار از درپچه معاملات**
طی دومین روز کاری هفته یعنی یکشنبه ۱۷ فروردین ۱۴۰۴، با روند نزولی همراه شد. در این روز شاخص کل بورس تهران با کاهش ۲۱ هزار و ۵۰۵ واحدی معادل

بازار سرمایه

مصوبه شورای عالی بورس درباره سود سهام عدالت

در آخرین جلسه شورای عالی بورس، موضوع درباره سود سهام عدالت و پاداش‌های متعلق به کرسی‌های سهام عدالت در شرکت‌های سرمایه‌پذیر تصویب شد. براساس مصوبات جلسه شورای عالی بورس، مقرر شد، سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه نسبت به محاسبه و پرداخت منافع متعلق به سود سهام شرکت‌های سرمایه‌پذیر به یک‌از مشمولان، پس از کسر کسورات وفق قوانین و مقررات، اقدام کند. افزون بر این، شورای عالی بورس مقرر کرد: سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه، هر ساله پس از برگزاری مجمع شرکت‌های مجمع شرکت‌های سرمایه‌پذیر، بلافاصله به کاتبه باناشر، پیگیری و جمع وجه اقدام کند. وجوه دریافت شده حد اکثر ظرف مدت ۲ روز کاری (پس از هر مرحله دریافت)، به حساب شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه واریز می‌شود. در عین حال، مقرر شد، سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه (در خصوص شرکت‌های سرمایه‌پذیر بورسی) و سازمان خصوصی‌سازی (در خصوص شرکت‌های سرمایه‌پذیر غیر بورسی)، هر ساله پس از برگزاری مجمع شرکت‌های سرمایه‌پذیر، بلافاصله به کاتبه باناشر، پیگیری و جمع پاداش‌های هیات‌مدیر متعلق به کرسی‌های سهام عدالت از زمان آزادسازی تاکنون اقدام می‌کند. پاداش هر عضو حقیقی هیات‌مدیره حسب پیشنهاد کارگروه سهام عدالت در شورای عالی بورس تصویب خواهد شد. پس از تصویب پاداش در شورا، سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه اقدام به واریز پاداش هر شخص به حساب اومی کند.

تاثیرات سیاست‌های تعرفه‌ای امریکا بر بازار سرمایه

مهرداد حق‌گو، مدیرتحلیل کارگزاری بانک صنعت و معدن، نوشت: با اجرای سیاست‌های اقتصادگراییانه ناسیونالیستی ترامپ و به‌ویژه وضع تعرفه‌های سنگین بر واردات، در دومین دوره ریاست‌جمهوری او، بار دیگر تلاطم به فضای اقتصاد جهانی بازگشته است. این رویکرد که با اعمال تعرفه‌های سنگین بر کالاهای وارداتی و تشدید فشار بر شرکای کلیدی تجاری نظیر چین، اتحادیه اروپا، کانادا، مکزیک و کشورهای دیگر، با تابی از همان نگاه تقابلی و درون‌گرایانه‌ای است که سال‌ها پیش نیز نظم بازارهای جهانی را برهم زده بود، در واکنش به این تحولات، بازارهای مالی جهان به سرعت به وضعیتی پراضطراب فرو رفتند. بهای نفت و فلزات اساسی با افت مواجه شد، شاخص‌های سهام تنزل یافتند و بار دیگر سایه بی‌ثباتی و هراس از رکود، بر چشم‌انداز اقتصادی بین‌المللی سنگینی کرد. در این میان می‌توان ۱ سناریوی محتمل را برای ادامه

کنیم: آیا این تعرفه‌گذاری‌ها اثرات غیرمستقیمی بر اقتصاد و بازار سرمایه دارند یا خیر. این تعرفه‌گذاری‌ها بر سنگین که ترامپ آغاز کرده، اقتصاد جهانی را درگیر کرده است. اعمال تعرفه‌های تجاری بر کالاهای وارداتی امریکا علیه همه کشورها، حتی متحدین سنتی مانند بریتانیا، می‌تواند جریان تجارت جهانی را مختل کند. با توجه به اینکه امریکا یک بازار مصرف بزرگ برای همه کشورهای دنیا محسوب می‌شود، این اقدام ترامپ می‌تواند اختلالاتی در جریان تجارت جهانی ایجاد کند. این کارشناس اقتصادی توضیح داد: با توجه به نقش ویژه امریکا در تجارت مالی و کالایی و همچنین به عنوان بازار بزرگ مصرف، زنجیره تامین جهانی به چار مشکل و اختلال خواهد شد. بسیاری از کشورها با هدف‌گذاری بازار امریکا تولید می‌کردند و این می‌تواند منجر به کاهش تولید و رشد اقتصادی در کشورها بزرگی مانند چین، اتحادیه اروپا، کره، ژاپن و آسیای شرقی شود. از آنجایی که ایران یک کشور صادرکننده مواد خام مانند نفت، پتروشیمی، فولاد، مس و سنگ آهن است، اگر تعرفه‌گذاری‌ها منجر به رکود در دنیا و کاهش رشد اقتصادی کشورها می‌مهم و شرکت‌های صنعتی توسعه یافته شود، تقاضای این مواد خام کاهش پیدا می‌کند و ما شاهد افت قیمت نفت و کامودیتی‌ها خواهیم بود. این موضوع به‌طور خاص شرکت‌های بزرگ بورسی را را که اکثر ادلاری و صادرات‌محور هستند، تحت تاثیر قرار می‌دهد و درآمدهای ارزی کشور را کاهش می‌دهد که در نهایت منجر به تضعیف رشد اقتصاد داخلی می‌شود. وی تشریح کرد: تعرفه‌گذاری‌های ترامپ تنش‌های اقتصادی و ژئوپولیتیک منطقه‌ای و بین‌المللی را افزایش می‌دهد. رویکرد تهاجمی ترامپ نسبت به همه کشورها نشان می‌دهد که ایران هم مستثنا نخواهد بود. با توجه به اینکه ایران یکی از اولویت‌های قطعی برای دالت و تغییر رویه را تباطی از طرف ترامپ اعلام شده، این می‌تواند در میان مدت یا حتی کوتاهمدت منجر به بازگشت شدید تر تحریم‌ها یا افزایش تحریم‌ها بتواند به بر ایران و شرکای تجاری‌اش شود. ما الان دیدیم که برای اولین بار ترامپ چندین شخص حقیقی و حقوقی و مجموعه‌های نیمه‌چینی را تحریم کرده است و این تهدیدهای امنیتی منطقه‌ای را افزایش می‌دهد. جیهانی در نهایت گفت: اگر درآمدهای ارزی کشور در نتیجه کاهش قیمت کامودیتی‌های جهانی و کاهش صادرات غیرنفتی کاهش پیدا کند، با توجه به اینکه کسری بودجه همیشه یکی از مولفه‌های مهم تورم در اقتصاد کشور بوده، قطعا منجر به رشد تورم و افزایش نرخ ارز در بازار آزاد خواهد شد.

کاملاً به اخبار سیاسی و کاهش تنش‌ها بستگی دارد. بدون ثبات سیاسی، جریان نقدینگی قوی‌ای وارد بازار نخواهد شد و بورس بیشتر در حالت نوسانی باقی می‌ماند. البته حمایت‌های داخلی و جابه‌جایی پورتفولیو‌ها ممکن است تا حدی بازار را تقویت کند، اما این رشد پایدار نخواهد بود مگر با اخبار مثبت سیاسی.

عدم تاثیر تعرفه‌ها در اقتصاد ایران

سیاوش و کیلی، کارشناس بازارهای مالی گفت: به نظر من این تعرفه‌های جدید تاثیر خاصی روی اقتصاد ایران، به خصوص بورس، نخواهد داشت. دلیلش هم این است که ما اساساً مرادوه اقتصادی خاصی با امریکا نداریم که این تصمیم‌ها بخواد اثر گذار باشد.

وی ادامه داد: عمده تجارت جهانی ما با کشورهای منطقه و بلوک شرق، به‌ویژه چین، است. بنابراین، این تعرفه‌ها نمی‌تواند تاثیر چندانی بر بازار سرمایه ایران، از جمله تولیدات بورسی و پتروشیمی‌ها، داشته باشد.

افت قیمت ادامه‌دار در بازارها

حمیدرضا جیهانی، کارشناس اقتصادی در خصوص اعمال تعرفه‌های ۱۰ درصدی ترامپ و تاثیر آن بر اقتصاد ایران گفت: با توجه به اینکه از زمان خروج ترامپ از پرچام در سال ۲۰۱۸، ما هیچ‌گونه تجارت مستقیمی با امریکا نداشته‌ایم و تحت شدیدترین تحریم‌ها قرار داریم، این تعرفه ۱۰ درصدی هیچ اثر مستقیمی بر تجارت دوجانبه ایران و امریکا ندارد. به عبارتی، عملاً تجارتی در کار نیست. وی ادامه داد: نکته اصلی این است که باید بررسی